

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра глобальної економіки

ЗАТВЕРДЖЕНО

Економічний факультет

«18» червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЦИРКУЛЯРНА ЕКОНОМІКА
ТА РИЗИКИ ГЛОБАЛЬНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ»**

Галузь знань	<u>С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»</u>
Спеціальність	<u>С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини» С1.01 Економіка</u>
Освітньо-професійна програма	<u>«Міжнародна економіка»</u>
Факультет	<u>економічний</u>
Розробники:	<u>завідувач кафедри, д.е.н., професор Наталія ВДОВЕНКО, асистент кафедри глобальної економіки, доктор філософії (PhD) Марина ПАВЛЕНКО</u> (посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни. Дисципліна спрямована на формування у здобувачів вищої освіти системи знань щодо теоретичних засад і практичних механізмів аграрної дипломатії та міжнародного аграрного представництва в умовах глобалізації світового господарства. У процесі навчання здобувачі вивчають особливості функціонування міжнародних аграрних ринків, інструменти економічної дипломатії, механізми просування національних аграрних інтересів на міжнародному рівні та роль дипломатичних інституцій у забезпеченні продовольчої безпеки. Особлива увага приділяється дослідженню діяльності міжнародних організацій, міждержавних об'єднань і торговельних представництв у сфері агропродовольчої політики, розвитку міжнародного співробітництва та формуванню позитивного іміджу держави на світових аграрних ринках. Розглядаються сучасні виклики та тенденції розвитку аграрного сектору в умовах глобальних економічних, політичних, екологічних і безпекових трансформацій.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Магістр</i>	
Спеціальність	<i>С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини» С1.01 «Економіка»</i>	
Освітньо-професійна програма	<i>«Міжнародна економіка»</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	180	
Кількість кредитів ECTS	6	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	+	
Форма контролю	<i>екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)	2	
Семестр	3	
Лекційні заняття	<i>30 год.</i>	
Практичні, семінарські заняття	<i>30 год.</i>	
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	<i>120 год.</i>	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>4 год.</i>	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань та практичних навичок щодо механізмів реалізації аграрної дипломатії, міжнародного аграрного представництва та просування національних аграрних інтересів у глобальному економічному просторі. Дисципліна спрямована на вивчення сучасних інструментів економічної та торговельної дипломатії, особливостей функціонування міжнародних агропродовольчих ринків, діяльності міжнародних організацій у сфері сільського господарства, механізмів забезпечення продовольчої безпеки та сталого розвитку аграрного сектору. Особлива увага приділяється формуванню компетентностей щодо представлення інтересів аграрного сектору України на міжнародному рівні, розвитку міжнародного співробітництва, залучення інвестицій та реалізації зовнішньоекономічної діяльності в умовах глобальних викликів.

економіка в системі сталого розвитку							50							
Тема 3. Міжнародний досвід впровадження циркулярної економіки	3	26	3	3				4	2	2				
Разом за змістовим модулем 1	70		10	10			50	6	4	2			86	
Модуль 2. Ризики глобальної нестабільності та адаптація економічних систем														
Тема 4. Глобальна нестабільність як чинник трансформації економічного розвитку	5	26	3	3			60	4	2	2			50	
Тема 5. Ризики ресурсної, енергетичної та продовольчої безпеки	6	26	3	3										
Тема 6. Стратегічні напрями розвитку циркулярної економіки в Україні	7	14	2	2				4	2	2				
Разом за змістовим модулем 2	80		10	10			60	22	8	6			50	
Усього годин	150		20	20			110	150	8	6			136	

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність, принципи та концептуальні засади циркулярної економіки	2
2	Циркулярна економіка в системі сталого розвитку	2
3	Міжнародний досвід впровадження циркулярної економіки	3
4	Глобальна нестабільність як чинник трансформації економічного розвитку	3
5	Ризики ресурсної, енергетичної та продовольчої безпеки	3
6	Стратегічні напрями розвитку циркулярної економіки в Україні	3

4. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність, принципи та концептуальні засади циркулярної економіки	2
2	Циркулярна економіка в системі сталого розвитку	2
3	Міжнародний досвід впровадження циркулярної економіки	3
4	Глобальна нестабільність як чинник трансформації економічного розвитку	3
5	Ризики ресурсної, енергетичної та продовольчої безпеки	3
6	Стратегічні напрями розвитку циркулярної економіки в Україні	3

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Циркулярна економіка як стратегія досягнення Цілей сталого розвитку.	15
2	Вплив глобальних ризиків на розвиток циркулярної економіки в Україні.	15

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- тестування;
- реферати;
- захист практичних робіт;
- заповнення робочого зошиту.

7. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- оцінювання поточних результатів самостійної роботи студентів щодо освоєння програмного матеріалу дисципліни;
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

8. Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Теоретико-методологічні основи циркулярної економіки		
Практична робота 1. Сутність, принципи та концептуальні засади циркулярної економіки	Знати теоретичні засади аграрної дипломатії та міжнародного аграрного представництва, особливості їх функціонування в системі міжнародних економічних відносин та глобального управління продовольством.	12
Практична робота 2. Циркулярна економіка в системі сталого розвитку		15
Практична робота 3. Міжнародний		15

досвід впровадження циркулярної економіки	Вміти аналізувати сучасні виклики продовольчій безпеці, оцінювати роль аграрної дипломатії у забезпеченні національних економічних інтересів держави та розвитку міжнародного співробітництва в аграрній сфері.	15
Самостійна робота 1.		
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Ризики глобальної нестабільності та адаптація економічних систем		
Практична робота 4. Глобальна нестабільність як чинник трансформації економічного розвитку	Знати особливості функціонування інституту аграрних аташе, механізми міжнародного аграрного представництва та сучасні інструменти просування національних аграрних інтересів на світових ринках в умовах геоекономічних викликів. Вміти аналізувати вплив глобальних економічних, політичних та безпекових трансформацій на розвиток міжнародної торгівлі агропродовольчою продукцією, оцінювати ефективність діяльності аграрних аташе та міжнародних представництв у різних країнах світу.	15
Практична робота 5. Ризики ресурсної, енергетичної та продовольчої безпеки		15
Практична робота 6. Стратегічні напрями розвитку циркулярної економіки в Україні		13
Самостійна робота 2.		15
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен/залік	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання
	екзаменів
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати по-винні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=429>);

- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді):

- відеоматеріали;

- Вдовенко Н. М., Попрозман Н. В., Павленко М. М. Методичні вказівки з вивчення дисципліни «Циркулярна економіка та ризики глобальної нестабільності» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПП «Міжнародна економіка» спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини» С.1.01 «Економіка» галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини». К.: НУБіП України. 16 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Андрущенко В. П., Сидоренко Л. В. (2023). Циркулярна та смарагдова економіка: теорія, практика, освіта. К.: КНЕУ.

2. Геєць В. М. (2021). Сталий розвиток економіки в умовах глобальних викликів. К.: НАН України, Інститут економіки.

3. Синяєва Л. С. (2022). Екологічна економіка та зелені трансформації: навчальний посібник. Х.: ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

4. Meadows, D. H., Meadows, D. L., Randers, J. (2004). Limits to Growth: The 30-Year Update. Chelsea Green Publishing.

5. Stahel, W. (2019). The Circular Economy: A User's Guide. Routledge.

6. Kirchherr, J., Reike, D., & Hekkert, M. (2017). Conceptualizing the circular economy: An analysis of 114 definitions. Resources, Conservation and Recycling, 127, 221–232.

7. Daly, H. (1996). Beyond Growth: The Economics of Sustainable Development. Beacon Press.

8. Федоренко В. Г., Соловійов В. П. (2020). Економіка сталого розвитку. К.: Центр учбової літератури.

Додаткові джерела:

1. Raworth, K. (2017). Doughnut Economics: Seven Ways to Think Like a 21st Century Economist. Chelsea Green Publishing.

2. European Environment Agency (EEA). (2023). Green and Circular Economy Transitions in Europe. Luxembourg: Publications Office of the EU.

3. World Economic Forum. (2022). The Future of Nature and Business: Circular Economy Solutions. Geneva.

4. Ліпенцев, А. В. (2022). Інноваційні підходи до управління сталим розвитком регіонів. Львів: ЛНУ ім. І. Франка.

5. Науменко Н. В. (2021). Економічні ризики глобалізаційних процесів: методологія та управління. Черкаси: ЧДТУ.

6. OECD. (2023). Green Growth Indicators 2023. Paris: OECD Publishing.

7. UNEP. (2022). Global Environment Outlook 7 (GEO-7): Transitioning to a Sustainable Future. Nairobi: UN Environment Programme.

Інтернет-джерела:

1. European Green Deal. URL: <https://surl.lt/jbkmde>

2. UN Sustainable Development Goals (SDGs). <https://sdgs.un.org/goals>

3. OECD: Circular Economy in Cities and Regions. URL: <https://surl.li/dsdsn1>

4. World Economic Forum. Circular Economy Initiative. URL: <https://surl.li/xnqxmc>

5. UNEP – Green Economy Initiative. <https://www.unep.org/greeneconomy>

6. Міністерство економіки України: Циркулярна економіка. URL: <https://www.me.gov.ua/>

7. Екологічна політика ЄС в Україні (EU4Environment). URL: <https://www.eu4environment.org/>

8. Global Green Growth Institute (GGGI). URL: <https://gggi.org>